

GROEN
LINKS
WESTERWOLDE

...VOOR DE
VERANDERING

VERKIEZINGSPROGRAMMA 2022 - 2026

Inhoud

We zijn er klaar voor...

1. Natuur, groen en duurzaam

- 1.1. INTRO
- 1.2. NATUUR
- 1.3. GROEN
- 1.4. DUURZAAM
- 1.5. LANDBOUW

2. Onderwijs, sport en cultuur

- 2.1. INTRO
- 2.2. ONDERWIJS
- 2.3. SPORT
- 2.4. CULTUUR

3. Zorg, werk en inkomen

- 3.1. INTRO
- 3.2. ZORG
- 3.3. WERK
- 3.4. INKOMEN
- 3.5. VEILIGHEID

4. Leefbaarheid en participatie

- 4.1. INTRO
- 4.2. BURGER EN BESTUUR
- 4.3. LEEFBAARHEID
- 4.4. WONEN EN WOONOMGEVING
- 4.5. VERVOER
- 4.6. PARTICIPATIE
- 4.7. VLUCHTELINGEN EN INTEGRATIE

5. Recreatie en Cittaslow

- 5.1. INTRO
- 5.2. RECREATIE
- 5.3. CITTASLOW

Onderstaande pictogrammen/symbolen worden door het hele programma gebruikt om gemakkelijk onderwerpen te 'herkennen'.

We zijn er klaar voor...

WIE VOOR GROENLINKS WESTERWOLDE kiest, kiest voor het verlangen naar een betere wereld.

Voor rechtvaardigheid, eerlijk delen en duurzaamheid. Mèt schone energie en veel groene ruimte.

Voor een wereld, die van iedereen is! Open en sociaal. Mensvriendelijk en diervriendelijk. Wie voor GroenLinks Westerwolde kiest, kiest voor een eerlijk bestaan en een gezonde toekomst voor onze kinderen en kleinkinderen. We delen één wereld, we delen één land, we delen één gemeente, één dorp, één wijk, één straat. Waar het prettig wonen en leven is. Samen, met vertrouwen in elkaar.

GroenLinks Westerwolde is klaar om deel uit te gaan maken van het bestuur van de gemeente Westerwolde. We zijn trots op onze kandidaatraadsleden die namens u straks zitting gaan nemen in de gemeenteraad. Ons programma is de basis om onze idealen in de raad aan de orde te stellen en in te brengen bij besprekingen die kunnen leiden tot een nieuw college.

In ons verkiezingsprogramma vertellen we hoe wij als GroenLinks Westerwolde onze gemeente zien. Wij zien een mooie toekomst voor Westerwolde. Daar willen we samen met anderen de schouders onder zetten. Wij streven naar een Westerwolde waar het goed wonen en werken is, waar we elkaar helpen en verschillen willen overbruggen. Waar we problemen oplossen door met elkaar in gesprek te gaan.

GroenLinks Westerwolde staat voor verandering, voor een andere manier van politiek bedrijven en dat blijkt nog steeds noodzakelijk. Daarin staat niet de winst op korte termijn, maar ons gemeenschappelijke belang op de lange termijn centraal. GroenLinks Westerwolde staat voor eerlijk delen, voor

verbinding tussen mensen en vertrouwen in elkaar. Deze verandering noemen we de Wende.

GroenLinks Westerwolde wil dat er in onze gemeente meer oog is voor de menselijke maat. Daarom organiseren wij een loket. Daar kunnen mensen terecht met vragen over bijvoorbeeld een uitkering, toeslagen of andere problemen. Wij zullen dan proberen te helpen. Ook voor niet gemeentelijke zaken is het loket bedoeld.

GroenLinks Westerwolde wil dat kinderen kunnen opgroeien in een groene en gezonde omgeving, dat ze veilig en zorgeloos buiten kunnen spelen en schone lucht kunnen inademen. GroenLinks Westerwolde maakt zich sterk voor een gezonde leefstijl thuis en op scholen. Denk daarbij bijvoorbeeld aan fruit op school, rookvrije, groene schoolpleinen en andere initiatieven. GroenLinks Westerwolde werkt graag mee aan een gezonde nieuwe generatie.

GroenLinks Westerwolde gaat uit van het goede in mensen. Wij geloven dat ieder mens zelf wat van het leven wil maken en ook wil bijdragen aan de omgeving. Daarom geven wij ruimte aan burgers die hun omgeving groener, mooier en/of schoner willen maken. Ook geven wij ons vertrouwen aan docenten, verpleegkundigen en andere professionals die mensen verder helpen. Ruimte geven aan de wensen en mogelijkheden van mensen is van groot belang.

1. Natuur, groen en duurzaam

1.1. Intro

12 KRINGLOOP
ECONOMIE

VERGROENING EN VERDUURZAMING VAN ONZE SAMENLEVING IS VOOR GROENLINKS Westerwolde van groot belang. We zien op dat gebied veel kansen om positieve veranderingen door te voeren. Bijvoorbeeld veranderingen die leiden tot een betere woon- en leefomgeving en/of tot meer werkgelegenheid. Onze inzet is ook gericht op een leefbaar, mens- en diervriendelijk en economisch florerend Westerwolde, waar het nu en in de toekomst goed leven is.

Leidend is de in 2018 opgestelde Visie duurzaamheid: 'Westerwolde Samen Verduurzamen'. Deze visie beschrijft dat de gemeente Westerwolde in 2035 energie-neutraal is en dat er in 2030 50% CO₂ reductie is bereikt ten opzichte van 1990.

1.2. Natuur

13 BESCHERM
DE PLANEET

GROENLINKS WESTERWOLDE MAAKT ZICH HARD VOOR VEEL BIODIVERSITEIT. Wij stimuleren dat akkerranden in onze gemeente kunnen dienen als versterkers hiervan. Door de biodiversiteit te verhogen, verminderen we de kans op plagen zoals die van de eikenprocessierups. GroenLinks Westerwolde is voor een goed bermplan. Met name de bermen zijn in potentie natuurelementen met een positieve uitstraling naar de omliggende akkers. Zij dienen als vluchtplaats voor flora en fauna. GroenLinks Westerwolde streeft ernaar het keurmerk van de vlinderstichting te behalen voor het ecologisch bermbeheer, het zogenaamd kleurkeur. Maaisel wordt afgevoerd en eventueel gebruikt voor opwekken van biogas.

7 DUURZAME
ENERGIE

GroenLinks Westerwolde wil investeren in groene oplossingen en groene banen. Op al heel wat daken in onze gemeente zien we zonnepanelen en we zien inwoners energiebesparende maatregelen nemen. Dat juichen wij natuurlijk toe! De overgang van het gebruik van aardgas naar duurzame alternatieven voor koken, het verwarmen van woningen en kraanwater (de warmtetransitie), is de komende jaren van groot belang. Bij het realiseren van deze oplossingen heeft de ondersteuning van minder draagkrachtige inwoners hoge prioriteit.

Zuinig zijn op de natuur en het landschap in onze gemeente. GroenLinks Westerwolde wil dat in het Bestemmingsplan Buitengebied de natuurgebieden duidelijk vastgelegd zijn op basis van een landschapsplan.

GroenLinks Westerwolde wil het Natuurnetwerk Nederland (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur, EHS) versterken. In het natuurnetwerk mogen alleen onder strikte voorwaarden activiteiten plaatsvinden, die passen binnen de doelstellingen van het natuurnetwerk. We stimuleren dat er meer (en betere) verbindingen

komen met omliggende natuurgebieden, ook met gebieden aan de grens met Duitsland.

GroenLinks Westerwolde wil dieren(rechten) beschermen. Dit betekent onder andere geen plezierjacht en alleen beheersjacht als er sprake is van bedreiging voor de volksgezondheid. Daarbij maakt GroenLinks Westerwolde zich sterk voor handhaving rond dierenmishandeling.

Gemeentelijke beleidsnota's en voorstellen worden voorzien van een milieu- en duurzaamheidsparagraaf waarin de milieueffecten van de voorgenomen maatregelen zijn opgenomen.

1.3. Groen

GROEN STAAT VOOR GROENLINKS WESTERWOLDE OOK VOOR BEHOUD VAN ONZE natuur, onze landschappen, onze rust en ruimte. We zijn voor een verdere versterking van de natuur in Westerwolde. Met een goed landschapsplan en het Bestemmingsplan Buitengebied moet duidelijk zijn wat wel en niet kan en mag. GroenLinks Westerwolde wil dat daarin heldere keuzes worden gemaakt en grenzen duidelijk worden aangegeven.

Wat GroenLinks Westerwolde betreft zal de gemeente geen medewerking verlenen aan de winning van schaliegas en andere fossiele brandstoffen op of onder haar grondgebied.

GroenLinks Westerwolde wil dat de gemeente goede mogelijkheden biedt voor het aanbieden van (grof) afval. Het inzamelen van oud papier door verenigingen wordt gestimuleerd. Wij zijn voorstander van het principe dat de vervuiler betaalt en wij keuren het huidige grondstoffenplan af, waardoor er geen voorscheiding meer plaatsvindt zodat er alleen nog een grijze en een groene container bij de mensen thuis staat. GroenLinks Westerwolde pleit voor afvalscheiding aan huis. Daarnaast pleiten we voor handhaving op particuliere afvalbrengrstations.

1.4. Duurzaam

GROENLINKS WESTERWOLDE IS VOORSTANDER VAN HET OPWEKKEN VAN DUURZAME energie. Daar waar mogelijk moet de gemeente Westerwolde overgaan op duurzame energiebronnen en het opwekken van duurzame energie uit zon, wind en andere bronnen stimuleren. De opbrengsten daarvan moeten voor een groot deel (> 50%) ten goede komen van de inwoners van het gebied. Inwoners moeten van deze nieuwe energiebronnen geen of in elk geval zo min mogelijk nadelen ervaren.

GroenLinks Westerwolde wil dat de gemeente het oprichten van lokale energiecorporaties stimuleert en faciliteert. Daarnaast wordt energiebesparing (een belangrijke manier om de CO₂ te verlagen) bevorderd. Dat kan door onder andere het

1. Natuur, groen en duurzaam

inzetten van energie-coaches en EPA's (Energie Prestatie Advies). De gemeente moet prioriteit geven aan het isoleren van het (verouderde) woningbestand.

In Westerwolde is nog voldoende ruimte voor kleine zonneparken waarvan het grootste deel van de revenuen terugvloeien naar Westerwolde. Deze zonneparken moeten passen in het landschap en mogen de natuur niet nadelig beïnvloeden. We streven naar diverse functies voor zonneparken zoals natuurontwikkeling, recreatie, biologische landbouw en educatie. Primair geven we aandacht aan energiebesparing en kleinschalige energieopwekking zoals op daken van particulieren en bedrijven. Bewoners die ongemak ondervinden van zonneparken dienen te worden gecompenseerd. Op dit moment voldoet onze gemeente aan de prestatieopdracht. Grote zonneparken zijn daarom niet meer gewenst en/of nodig.

Westerwolde is landschappelijk gezien niet geschikt voor de realisatie van groot-schalige windmolenparken. GroenLinks Westerwolde is daarom geen voorstander van windenergie opgewekt door grote windmolens. Wel wil GroenLinks Westerwolde plaatsing van kleine windmolens stimuleren en mogelijke initiatieven toetsen op haalbaarheid. Daarbij is behouden van het oorspronkelijke landschap en de toeristische waarden van groot belang.

Als het aan GroenLinks Westerwolde ligt geeft de gemeente het goede voorbeeld door het inkopen van duurzame en milieuvriendelijke producten zoals het afnemen van groene stroom. Ook bij officiële gelegenheden gebruikt de gemeente zoveel mogelijk gezonde, biologische, Fairtrade en streekproducten, met een ruim aanbod aan vegetarische en veganistische producten. De gemeente maakt haar gebouwen zoveel mogelijk energieneutraal.

In samenwerking met het bedrijfsleven moet de gemeente zoveel mogelijk oplaadpunten voor elektrische auto's en fietsen realiseren.

1.5. Landbouw

UITGANGSPUNTEN BIJ DE LANDBOUW ZIJN VOOR GROENLINKS WESTERWOLDE grondgebondenheid, lokaal produceren en het stimuleren van natuur-inclusieve landbouw. Onze inzet is onder andere gericht op het terugdringen van het gebruik van gif en de risico's daarvan voor de volksgezondheid (geitenhouderijen, fijnstof, zoönosen) en het tegengaan van milieuvriendelijke teelten die veel gif en water nodig hebben (zoals lelie- en gladiolenteelt).

GroenLinks Westerwolde wil geen megastallen en geen agrarische bouwblokken bundelen (maximaal een hectare), maar duurzame en innovatieve ontwikkelingen in de landbouw en veeteelt stimuleren. In Westerwolde is geen ruimte voor nieuwvestiging van (intensieve) veehouderij. Bestaande (intensieve) veehouderij mag alleen uitbreiden binnen de bestaande bouwblokken indien er sprake is van een overstap naar volledig biologische bedrijfsvoering. Kortom, kiezen voor ontwikkelin-

gen die positief zijn voor de gezondheid, voor de dieren (moeten naar buiten kunnen en hun natuurlijke gedrag zoveel mogelijk kunnen vertonen) en voor het milieu.

Wij willen landbouwbedrijven in de woonkernen stimuleren om hun bedrijf in het buitengebied te vestigen. Deze gebieden worden vastgelegd in het Bestemmingsplan Buitengebied.

Westerwolde moet, in navolging van een aangenomen motie in het Europees Parlement, het gebruik van glyfosaat (bekend van onkruidverdelger RoundUp van Monsanto) verder terugdringen. GroenLinks Westerwolde wil dat glyfosaat verboden wordt.

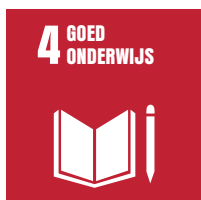
De bijensterfte in Nederland en dus ook in Westerwolde neemt ernstig toe. Veel bijensoorten worden met uitsterven bedreigd. Dit is problematisch, omdat bijen onmisbaar zijn in onze voedselketen: ze bestuiven de meeste groente- en fruitsoorten die verbouwd worden voor consumptie. Ook bloemen- en plantenkwekerijen moeten stoppen met bij- en vlinder onvriendelijke bestrijdingsmiddelen. GroenLinks Westerwolde wil dat het gebruik van bestrijdingsmiddelen die bijensterfte veroorzaken, wordt verboden.

2. Onderwijs, sport en cultuur

2.1. Intro

WESTERWOLDE BESCHIKT OVER GOEDE SCHOLEN MET ONDERWIJSPROFESSIONALS die goed onderwijs geven. GroenLinks Westerwolde vindt dat het openbaar onderwijs bestuurd moet worden door onderwijsprofessionals en onderwijsbestuurders en niet door het gemeentebestuur. Wij willen onderzoeken op welke wijze het bestuur van het openbaar onderwijs kan worden overgedragen aan een openbare stichting.

2.2. Onderwijs

ONZE KINDEREN ZIJN BELANGRIJK. WE WILLEN VOOR ONZE KINDEREN EEN VEILIGE en uitdagende leeromgeving. Voorschoolse opvang en naschoolse opvang kunnen samen met het onderwijs een compleet pakket aanbieden. Het is van belang ouders bij het lesprogramma te betrekken, zodat zij thuis de kinderen betere steun en herkenning kunnen geven bij wat ze leren.

Het is belangrijk dat iedereen in de eigen omgeving naar een school kan gaan. We willen het huidige aanbod handhaven. Daar waar scholen teruglopen in leerlingenaantal, dient de gemeente een actieve rol te vervullen bij mogelijke fusies tussen scholen, waarbij het behoud van openbaar toegankelijk onderwijs voorop staat.

GroenLinks Westerwolde hecht veel waarde aan het behouden en mogelijk versterken van de scholen voor voortgezet onderwijs in Bellingwolde en Ter Apel.

Scholen zijn verplicht om al onze kinderen passend onderwijs te bieden. Op onze scholen hebben de onderwijsprofessionals de verantwoordelijkheid voor passend aanbod. Dat betekent bijvoorbeeld dat het hoogbegaafde kind ook passend onderwijs krijgt aangeboden, én dat er voldoende aandacht is voor leerlingen die minder goed kunnen meekomen.

Daar waar mogelijk worden bij scholen buitenlokalen gesitueerd ten behoeve van het natuuronderwijs en de betrokkenheid bij natuur en landschap.

GroenLinks Westerwolde wil alle mensen, jong of oud, de kans bieden om zoveel mogelijk talenten te benutten. Mensen die op latere leeftijd een diploma halen, vergroten hun kansen om een bijdrage te leveren aan de samenleving en de economie. GroenLinks wil daarom het 'leven lang leren' verder stimuleren. Er moeten meer opleidingen komen voor werkenden en werkzoekenden. De gemeente Westerwolde moet mogelijkheden onderzoeken om volwasseneducatie binnen en rondom de eigen gemeentegrenzen te stimuleren, eventueel in samenwerking met omliggende

onderwijsinstellingen. Ook wil GroenLinks dat er studievouchers komen voor volwassenen zonder startkwalificatie, zodat ze deze alsnog kunnen halen.

De gemeente Westerwolde heeft behoorlijk wat inwoners met laaggeletterdheid. GroenLinks Westerwolde wil dat deze mensen beter mee kunnen doen in de samenleving. Daarom dient er een plan te komen om dit functioneel analfabetisme in tien jaar tot een minimum terug te brengen. Een alfabetiseringscursus is hier een instrument voor. Taalambassadeurs kunnen ingezet worden om lotgenoten bij te staan met hun ervaringen bij het leren van de taal.

GroenLinks Westerwolde wil dat de gemeente zorgt voor voldoende stageplaatsen en leer-werktrajecten bij de verschillende gemeentelijke afdelingen.

2.3. Sport

GROENLINKS WESTERWOLDE HECHT GROTE WAARDE AAN EEN DIVERS AANBOD VAN sporten in de regio. Sport en beweging is belangrijk voor een gezond leven. Wij vinden het belangrijk dat alle kinderen kennis kunnen maken met verschillende soorten sporten. Denk bijvoorbeeld aan het Sport en beweegteam Westerwolde, onderdeel van het Huis voor de Sport.

GroenLinks Westerwolde wil waar mogelijk sport- en culturele verenigingen stimuleren en faciliteren om samen te werken en krachten te bundelen, zowel organisatorisch als bij het gebruik van faciliteiten.

We willen de sportvoorzieningen inclusief de (buiten)zwembaden in stand houden, daar waar mogelijk zullen we op zoek gaan naar creatieve vormen van samenwerking. Daarbij moeten we blijven kijken naar mogelijkheden om de voorzieningen te (blijven) verduurzamen.

2.4. Cultuur

GROENLINKS WESTERWOLDE VINDT KUNST EN CULTUUR VAN GROTE MAATSCHAPPELIJKE waarde, en maakt zich sterk voor een bruisend cultureel klimaat in Westerwolde. De gemeente neemt in haar begroting jaarlijks een apart bedrag op voor cultuur. Op basis van nader vast te stellen criteria en een heldere aanvraagprocedure kunnen culturele initiatieven uit dit budget gedeeltelijk worden gesubsidieerd. GroenLinks Westerwolde wil particuliere initiatieven ondersteunen om kunstzinnige- en culturele activiteiten (podia) te ontwikkelen.

GroenLinks Westerwolde ziet kunst en cultuur als middel voor een brede ontwikkeling van kinderen, waarmee een stevige plek in de samenleving voor hen bereikbaar wordt. Wij vinden het belangrijk dat kinderen via de scholen en buitenschoolse opvang, jaarlijks meermalen in aanraking komen met muziek, theater, dans, fotografie en beeldende kunst. Ook kennismaken met verschillende cultuur-

2. Onderwijs, sport en cultuur

vormen van de regio stimuleren wij. Er moeten vakdocenten zijn voor muziek, sport, kunst en cultuur.

De gemeente moet geld beschikbaar blijven stellen voor kinderen uit gezinnen met een uitkering of een laag inkomen, zodat zij ook kunnen sporten, een instrument leren bespelen, of deel kunnen nemen aan andere activiteiten. Financiële omstandigheden mogen geen beperking vormen om aan deze activiteiten deel te nemen.

3. Zorg, werk en inkomen

3.1. Intro

GROENLINKS WESTERWOLDE WIL BETAALBARE ZORG VOOR IEDEREEN. ZORG EN hulp wordt dicht bij de inwoners georganiseerd. Het 'noaberschap' wordt ondersteund en versterkt. Omkijken naar elkaar, een oogje in het zeil houden en even kijken bij de buurman of buurvrouw als je het niet vertrouwt: in onze gemeente wordt dat gelukkig door veel inwoners gedaan, of zelfs als vanzelfsprekend beschouwd. Met op tijd signaleren en hulp bieden kun je al heel wat leed en dure zorg voorkomen.

3.2. Zorg

ALS ER ZORG OF HULP NODIG IS, DAN VINDT OP DORPSNIVEAU OVERLEG PLAATS tussen de wijkverpleegkundige en de huisarts, maar bijvoorbeeld ook met andere organisaties die iets kunnen of moeten doen, zoals de scholen, peuterspeelzalen, gemeente of de woningcorporaties, zodat snel de goede hulp en zorg geregeld kan worden. Een goed voorbeeld hiervan is 'Wedde(n) dat het lukt'.

De werkwijze van het Westerwolds Zorghuis wordt aangepast naar kleinschalige opvang dichtbij huis. Het gaat dan bijvoorbeeld om hulp na een ziekenhuisopname of tijdelijke vervanging van een mantelzorger die dan even tot rust kan komen. Hierbij wordt samenwerking gezocht met thuiszorg en andere lokale zorgaanbieders.

Preventie, informeren en het goede voorbeeld geven vindt GroenLinks Westerwolde belangrijk als het om kinderen en jongeren gaat. Vroegtijdig signaleren of een kind zich niet goed ontwikkelt, ouders en kinderen informeren over de effecten van roken, drank, drugs et cetera, maar ook zeggen waar je hulp en ondersteuning kunt krijgen. Al jong een gezonde leefstijl aanleren vergroot de kans dat je ook op latere leeftijd langer fit en gezond bent en blijft. Het is belangrijk dat de scholen bij dit beleid worden betrokken.

Wij vinden het belangrijk dat het CJG (Centrum voor Jeugd en Gezin), Huis voor de Sport en andere organisaties informatiebijeenkomsten organiseren voor jong en oud over een onderwerp als 'preventie en een gezonde leefstijl'.

GroenLinks Westerwolde vindt het een goede zaak dat inwoners bij de gemeente gemakkelijk informatie kunnen verkrijgen over verschillende voorzieningen, met helderheid over een eventuele eigen bijdrage.

Jeugdzorg en onderwijs moeten goed op elkaar aansluiten en regionaal door gemeenten en onderwijs ingevuld worden.

De gemeente heeft veel taken op het gebied van jeugd- en ouderenzorg (WMO/ AWBZ). Met organisaties binnen onze gemeente wordt gekeken hoe zij (een deel van) deze taken kunnen verzorgen. GroenLinks Westerwolde wil daarvoor onder andere de Steunstees uitbreiden, met dagopvang van ouderen als een van de activiteiten.

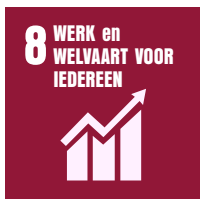

De gemeente moet een actieve rol hebben bij het creëren en realiseren van een aanbod van levensloopbestendige woningen.

Wat GroenLinks Westerwolde betreft blijven de huidige consultatiebureaus gehandhaafd. Het is wenselijk om deze bureaus, indien mogelijk, meer gezamenlijk te huisvesten met andere zorgvoorzieningen om zo goed mogelijk gebruik te kunnen maken van elkaars deskundigheid.

Het lokaal welzijnswerk is belangrijk bij de ondersteuning van kwetsbare burgers en moet daarom worden gekoesterd en waar nodig ondersteund.

3.3. Werk

GROENLINKS WESTERWOLDE ZIET MOGELIJKHEDEN OM IN DE REGIO BANEN TE CREëren door te 'besparen' en te investeren in (groene) energie en energiebesparende maatregelen. Dat kan bijvoorbeeld door huizen te isoleren, het plaatsen van zonnepanelen of door het nemen van andere energiebesparende maatregelen. Het levert werk op en scheelt ook in de portemonnee.

Het is zaak dat de gemeente bij aanbestedingen of opdrachten rekening houdt met lokale ondernemers en MKB (bij bijvoorbeeld de gunningcriteria of door werk op te delen et cetera). Bij aanbestedingen let de gemeente niet alleen op de laagste prijs, maar zeker op de mate van duurzaamheid.

GroenLinks Westerwolde wil kleinschalige bedrijvigheid die past binnen onze gemeente (toerisme, recreatie, kunst, ambacht, cultuur) stimuleren. Daarbij krijgen duurzame, innovatieve en creatieve ondernemers voorrang.

Medewerkers die uitstromen vanuit de sociale werkvoorziening moeten goed begeleid worden naar een nieuwe baan, met minimaal het behoud van het huidige inkomensniveau.

Wij vinden het belangrijk dat gemeentes in de regio samenwerken bij het binnenhalen van nieuwe werkgelegenheid. Werklocaties moeten goed bereikbaar zijn met het openbaar vervoer.

GroenLinks Westerwolde wil samenwerking tussen bedrijven stimuleren en proberen om bedrijven die elkaar aanvullen (circulaire economie) met elkaar in contact te brengen.

3. Zorg, werk en inkomen

GroenLinks Westerwolde ziet op de bestaande bedrijventerreinen nog voldoende ruimte, nieuwe bedrijventerreinen zijn niet nodig. Nog vrije daken op bedrijventerreinen zijn geschikt voor het plaatsen van zonnepanelen. Bedrijven elders (met name de overlast gevende) worden gestimuleerd zich op een bedrijventerrein te vestigen. Op bedrijventerreinen die niet in gebruik zijn, kan tijdelijke natuur worden ontwikkeld.

Wat betreft GroenLinks Westerwolde worden inwoners en bedrijven die een innovatief, duurzaam project willen starten, door de gemeente ondersteund bij het ontwikkelen van de plannen en het zoeken naar financiering.

De Sociale Dienst dient actief contact te zoeken en te onderhouden met ondernemers in onze gemeente. Alle mogelijkheden voor leerwerktrajecten, stage en werk worden benut. De werkzaamheden zijn nuttig, zinvol, worden goed begeleid en zijn gericht op het vinden van regulier werk.

We willen een actieve lobby voeren om de regelgeving rondom het werken in Duitsland te vereenvoudigen, waardoor er meer mogelijkheden ontstaan voor de inwoners van Westerwolde om in Duitsland te gaan werken en omgekeerd.

3.4. Inkomen

VOLGENS GROENLINKS WESTERWOLDE HEEFT IEDEREEN DIE GEEN INKOMEN KAN ontlenen aan betaalde arbeid, recht op een minimum bestaansrecht, waarbij actieve deelname aan de maatschappij voorop staat. Uitgangspunt hierbij moet zijn dat burgers waar mogelijk weer in staat gesteld worden een eigen inkomen te verwerven.

De regels rondom bijstand dienen soepel te worden uitgevoerd. Inkomen is belangrijk voor mensen om volwaardig te kunnen deelnemen aan de maatschappij. De gemeente wijst haar inwoners actief op geldende regels en (subsidie)voorzieningen. Experimenten met vormen van een basisinkomen zullen we van harte ondersteunen.

Het is van belang dat werkzoekenden actief worden begeleid naar een baan. Zorgvuldigheid en compassie staan hierbij voorop. Bij de werkervaringsplaatsen wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met opleiding, werkervaring en persoonlijke omstandigheden van de cliënten.

Een signalerend en betrokken beleid van de gemeente met betrekking tot schuldhulpverlening is van groot belang.

Het is goed om het sociaal beleid van de gemeente voortdurend te evalueren, onder meer door actief overleg met gebruikers van diverse regelingen.

2 GEEN HONGER

GroenLinks Westerwolde wil dat de voedselbank waar mogelijk (financieel) wordt ondersteund, bij voorkeur in regionaal verband. De gemeente respecteert de privacy van gebruikers van de Voedselbank.

Wij zijn voorstander van het invoeren van een gemeentelijke minimapas.

3.5. Veiligheid

3 GOEDE GEZONHEID

AANRIJTIJDEN VAN HULPDIENSTEN ZIJN ESSENTIEEL, ZEKER NU ZIEKENHUISZORG OP grotere afstand komt te staan. De bestaande ambulance- en brandweerposten blijven gehandhaafd. Om de aanrijtijden te garanderen wil GroenLinks goede afspraken maken met hulpverleners en indien noodzakelijk een permanente ambulancepost in Vlagtwedde realiseren om de risico's voor inwoners van onze gemeente te beperken. Ook inzet van hulpverlening vanuit onze gemeente naar de Duitse buurgemeenten en omgekeerd moet mogelijk zijn. In samenwerking met de stichting Westerwolde Hartveilig zorgt de gemeente voor voldoende AED's.

Afspraken met horecaondernemers moeten strikt worden nageleefd. Horeca-ondernemers hebben een actieve rol in het voorkomen van drankmisbruik, in het bijzonder drankmisbruik door jongeren.

GroenLinks Westerwolde vindt het nodig dat de gemeente, samen met maatschappelijke organisaties en scholen, een actief voorlichtingsbeleid voert om roken, alcohol- en drugsgebruik onder jongeren tegen te gaan.

GroenLinks Westerwolde staat positief tegenover vervoersmogelijkheden (discobussen) door horecaondernemers.

16 RECHT en GERECHTIGHEID

Lokale politiezorg dient toegankelijk te blijven. In de kerndorpen van de gemeente dient de wijkagent zichtbaar aanwezig te zijn. In Ter Apel blijft het politiebureau 24-uur per dag en 7 dagen in de week bemand.

Ondermijning wordt een steeds groter probleem in onze gemeente. Vaak gaat het hier om Drugslabs, illegale hennepsteelt. GroenLinks Westerwolde wil hiervoor een duidelijke aanpak en wil vroegtijdige signalering door burgers stimuleren.

15 BESCHERM ALLES WAT GROEIT en BLOEIT

Grote delen van onze provincie ondervinden ernstige gevolgen van de winning van aardgas. Ook in de gemeente Westerwolde ligt een aantal kleinere gasvelden. Tot op heden is het aantal schademeldingen gelukkig gering. GroenLinks Westerwolde wil geen nieuwe gaswinning in de gemeente. Schade ten gevolge van mijnbouwactiviteiten moet volledig worden gecompenseerd door de veroorzaker. De gemeente zal waar mogelijk bewoners ondersteunen bij het afhandelen van eventuele gevolgen van de gaswinning.

4. Leefbaarheid en participatie

4.1. Intro

GROENLINKS WESTERWOLDE WIL WERKEN AAN EEN OPEN EN RESPECTVOLLE samenleving Een open gemeente is er voor haar inwoners en heeft burgerparticipatie hoog in haar vaandel. Betrokkenheid bij de 'publieke zaak' is meer dan eens in de vier jaar stemmen. Inwoners kunnen meepraten over beslissingen over hun woonomgeving. Gezamenlijk evalueren en het zo nodig aanpassen van beleid is een noodzaak. Samen met onze inwoners, dorpsraden en verenigingen moet gezocht worden naar de meest geschikte en gemakkelijkste vorm.

4.2. Burger en Bestuur

IN ONZE GEMEENTE MOET JE KUNNEN ZIJN WIE JE BENT, ONGEACHT GELOOF, SEKSE, seksuele geaardheid of etnische afkomst. De gemeente Westerwolde is van en voor iedereen. Dat betekent ook dat wij ons sterk maken voor diversiteit en inclusie. Immers, iedereen is welkom in onze gemeente. Dat gaat niet vanzelf: gastvrijheid vraagt inzet en een open debat.

10 MINDER ONGELIJKHEID

Voor GroenLinks Westerwolde hoort daarbij dat de inwoners tevreden zijn over de gemeentelijke dienstverlening. We zetten in op gemak door meer digitaal te doen, maar mensen moeten ook terecht kunnen bij een loket. Daar worden ze op een persoonlijke manier benaderd en geholpen bij het oplossen van hun vragen. Na sluiting van het gemeentehuis in Wedde dient ook in het noordelijke deel van de gemeente een loket met ruime openingstijden te worden gerealiseerd.

9 INNOVATIE en GOEDE INFRA-STRUUR

De gemeente staat de komende jaren voor grote opgaven en moet meer taken uitvoeren met minder geld. Dit vraagt om aanpassingen in de huidige budgetten. GroenLinks Westerwolde wil dat er zo min mogelijk gekort wordt op de budgetten in het sociaal domein. Om te kunnen blijven zorgen voor een goede dienstverlening aan de bewoners zal samenwerking met andere gemeenten soms nodig zijn. Voor GroenLinks Westerwolde staat de menselijke maat voorop.

De gemeente mag geen risico's lopen met haar financiële middelen. De gemeente belegt niet in aandelen, obligaties en andere risicodragende vermogensproducten. De gemeentelijke gelden worden zonder risico's beheerd.

GroenLinks Westerwolde vindt het belangrijk de gemeente op een goede manier onderdeel van de regio te laten zijn. De burger dient hierbij te worden betrokken.

Daar waar samenwerking tussen gemeenten voordelen biedt voor onze inwoners, moeten we dat doen. Het welzijn en het voorzieningenniveau van onze inwoners heeft prioriteit. Als provincie-grensoverschrijdende samenwerking die prioriteit ten

17 SAMENWERKING
BUURGEMEENTEN

goede komt, moet ook dat mogelijk zijn. Daarnaast zijn goede contacten met de Duitse buurgemeenten belangrijk.

GroenLinks Westerwolde heeft de voorkeur voor één gemeentehuis in Westerwolde. De gemeente zet daar waar noodzakelijk flexibele vormen van dienstverlening in vanwege de grote afstanden in de gemeente.

De gemeente heeft een toegankelijk meldpunt voor haar inwoners. Het meldpunt van de gemeente wordt actief ingezet, onder andere door goede bekendheid en bereikbaarheid. Overlastmeldingen worden geregistreerd zodat zicht is op de afhandeling.

GroenLinks Westerwolde zet zich in voor de leefbaarheid in onze gemeente. Elk gebied heeft eigen wensen en ideeën, en wil een eigen aanpak. GroenLinks Westerwolde wil zich inzetten om samen met de inwoners, met dorpsraden, verenigingen en organisaties onze voorzieningen en (sport)accommodaties te behouden en te verbeteren.

4.3. Leefbaarheid

GROENLINKS WESTERWOLDE WIL DAT ER STRIKT WORDT GEHANDHAAFD TEN aanzien van milieuovertredingen en het ongeoorloofd gebruik van de openbare ruimte.

15 BESCHERM ALLES
WAT GROEIT en
BLOEIT

Vuurwerkoverlast wordt nadrukkelijk bestreden. GroenLinks Westerwolde wil uiteindelijk dat (het afsteken van particulier) vuurwerk verboden wordt in onze gemeente. Veilig carbidschieten en paasvuren kunnen plaatsvinden op daarvoor aangewezen plekken.

Leefbaarheid betekent: voldoende huurwoningen voor jong en oud en passende woonruimte voor jongeren. Voor ouderen die langer thuis (moeten of willen) blijven wonen, zijn meer 'zorg- en levensloopbestendige woningen' nodig. Dit kunnen nieuwe woningen zijn en bestaande woningen die verbouwd worden. De infrastructuur en de inrichting van de woonomgeving verdienen daarbij aandacht. Denk aan bereikbaarheid, bruikbaarheid van rollator en scootmobiel op straat en (openbaar) vervoersmogelijkheden.

11 DUURZAAM
WONEN

We stimuleren het gebruik van leefbaarheidsbudgetten waaruit financiële bijdragen voor burgerinitiatieven worden verstrekt om de leefbaarheid in een dorp, buurt of straat te versterken.

GroenLinks Westerwolde wil vermindering van overlast, zwerfvuil, vernielingen, dealen van drugs et cetera door controle, voorlichting en handhaving.

4. Leefbaarheid en participatie

Het is zaak om aanvragen voor activiteiten of evenementen, die ongerief kunnen veroorzaken, tijdig bij de omwonenden bekend te maken. Scherpe controle en handhaving, als regels en afspraken overtreden worden.

4.4. Wonen en Woonomgeving

GROENLINKS WESTERWOLDE WIL DAT ER MOGELIJKHEDEN WORDEN GECREËERD OM collectief te gaan wonen, bijvoorbeeld door appartementen te bouwen in een boerderij of een ander groot pand. Zodoende kunnen vijftigplussers en senioren gezamenlijk hun zorg organiseren. Dat versterkt tevens het gevoel van “Noaberschap”. De gemeente neemt dit mee in de evaluatie van de woonvisie en voegt deze nieuwe woonvorm toe.

Wij zien te weinig sociale huurwoningen in onze gemeente. Ook is er een gebrek aan starters- en doorstroomwoningen in de meer betaalbare sector. GroenLinks Westerwolde maakt zich hard voor meer bouwkvavels in de gemeente zodat jongeren en ouderen in onze gemeente kunnen blijven wonen.

Voor GroenLinks ligt bij bouwaanvragen de nadruk op het toepassen van duurzame bouwmethodes en energievoorzieningen. Daarnaast krijgt de burger meer vrijheid bij het indienen van (duurzame) bouwvoorstellen. Duurzaam bouwen wordt actief gestimuleerd door de gemeente: het moet de norm worden.

We creëren ruimte voor nieuwe soorten huisvesting zoals tiny houses en eco lodges. Het Eco-dorp bij Ter Apel is hiervan een mooi voorbeeld. ‘Het ‘Peel Natuurdorp’ in de provincie Noord-Brabant is ook een prachtig voorbeeld dat tot de verbeelding spreekt en een concrete oplossing aandraagt voor zowel landschap, landbouw, stikstof en wonen. De provincie Groningen bekijkt of het een kansrijk project is voor Westerwolde.

Alle inwoners van onze gemeente hebben recht op een veilige woon-, leef-, en werkomgeving. Van burgers wordt verwacht dat zij hiervoor medeverantwoordelijk zijn, zodat deze in gezamenlijkheid wordt gerealiseerd.

4.5. Vervoer

GROENLINKS WESTERWOLDE WIL DAT KINDEREN WORDEN GESTIMULEERD OM zoveel mogelijk lopend of fietsend naar school te gaan. Voor leerlingen die onderwijs volgen binnen of buiten onze gemeente is een goede en veilige bereikbaarheid van de school per fiets, openbaar vervoer of - in speciale gevallen - per busje, belangrijk.

GroenLinks Westerwolde wil zich ook inzetten voor betere en snellere verbindingen (openbaar vervoer) binnen onze regio en tussen onze regio en de rest van

Nederland. Al langere tijd pleiten we voor de komst van Nedersaksenlijn, mede om thuiswerken te bevorderen.

GroenLinks Westerwolde is voorstander van snelle openbaar vervoer verbindingen tussen Stadskanaal, Winschoten, Emmen en Groningen, waaronder ook mogelijke uitbreiding van bestaande spoorverbindingen, zoals de Nedersaksenlijn.

9 INNOVATIE en
GOEDE INFRA-
STRUKTUUR

Goed onderhouden wegen op basis van een onderhoudsplan met oog voor achterstand en het oplossen ervan, vindt GroenLinks Westerwolde belangrijk. Bij aanleg, onderhoud en beheer van wegen worden de uitgangspunten van 'Duurzaam Veilig' gevolgd. De maximumsnelheid in de bebouwde kom gaat naar standaard 30 km/uur met mogelijke uitzondering voor doorgaande routes met vrijliggende fietspaden en busroutes. Buiten de bebouwde kom wordt gekeken naar de inrichting en bredere invoering van 60 kilometer zones om de veiligheid van alle weggebruikers te vergroten en ook wildschade zoveel mogelijk te voorkomen.

4.6. Participatie

DE GEMEENTE STIMULEERT ORGANISATIES MENSEN TE WERVEN VOOR VRIJWILLIGERSWERK, zodat zij hun betrokkenheid bij de samenleving zo goed mogelijk behouden. Het versterken en faciliteren van vrijwilligerswerk is daarbij van belang.

Leefbaarheid is ook: een bloeiend verenigingsleven, sport, cultuur en andere mogelijkheden om zelf actief te kunnen zijn of om deel te kunnen nemen aan verschillende activiteiten. Jongeren mogen hier niet worden vergeten: rekening houden met hun wensen voor een 'leefbare' omgeving.

De huidige ontmoetingsplekken (jeugdhonk e.d.) voor de jeugd in onze gemeente dienen minimaal in stand te blijven. De jeugd dient actief betrokken te worden bij het beheer en de exploitatie om zo de professionele krachten in te kunnen zetten voor begeleiding en ondersteuningstaken.

3 GOEDE
GEZONHEID

GroenLinks Westerwolde vindt de inzet van jongerenwerkers belangrijk. Door vanuit het jongerenwerk verbindingen te leggen tussen jongeren, en tussen jongeren en hun thuissituatie, hun sociale netwerk en maatschappelijke instanties, beoogt het jongerenwerk het opvoedkundig klimaat thuis en in de wijk te versterken, het contact van jongeren met hun sociale omgeving te verbeteren en de maatschappelijke en economische participatie van jongeren te vergroten.

4.7. Vluchtelingen en Integratie

OPVANG EN GOEDE BEGELEIDING VAN VLUCHTELINGEN IS VAN HET GROOTSTE belang om de integratie te laten slagen. GroenLinks Westerwolde wil dan ook voldoende middelen inzetten voor onder andere (taal)onderwijs (zowel voor kinderen

4. Leefbaarheid en participatie

10 MINDER
ONGELIJKHEID

als volwassenen). Het is belangrijk om het integratieproces succesvol te maken. De gemeente heeft hier, naast de landelijke overheid, een eigen zelfstandige taak.

GroenLinks Westerwolde wil een realistisch, menselijk en rechtvaardig asielbeleid. Het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid om mensen, die vluchten voor oorlog, geweld en vervolging bescherming te bieden. In plaats van praten over het sluiten van grenzen moeten we samen onze schouders zetten onder een werkbare oplossing. Dat betekent zorgvuldige toelatingsprocedures, uitsluitel binnen een redelijke termijn en een fatsoenlijke, menswaardige behandeling voor asielzoekers.

16 RECHT en
GERECHTIGHEID

In Westerwolde worden al lange tijd vluchtelingen opgevangen. In Ter Apel staat zelfs de grootste opvanglocatie van Nederland. GroenLinks Westerwolde wil onderdak bieden aan mensen die op de vlucht zijn voor oorlog en geweld. Naast de tijdelijke opvang voor Vluchtelingen staan we in Westerwolde open voor het huisvesten van vluchtelingen met een permanente verblijfsvergunning. Zorgvuldige procedures en goede integratie zijn daarbij nodig.

GroenLinks Westerwolde ziet ook de problematiek die ontstaan is in Ter Apel. Natuurlijk moet iedereen die dat nodig heeft een veilige thuishaven worden geboden, maar er komen ook regelmatig mensen uit veilige landen die hier werk zoeken (economische vluchtelingen). Helaas komt daardoor de positie van de asielzoeker - die veiligheid zoekt - in het gedrang. GroenLinks Westerwolde wil meedenken met het COA, de IND, ondernemers en inwoners van Ter Apel om tot structurele oplossingen te komen.

GroenLinks Westerwolde vindt een goede spreiding van nieuwkomers over de hele gemeente van groot belang. We willen nieuwkomers zo snel mogelijk laten integreren in onze samenleving en staan open voor de invloeden van andere culturen. Samen geven we kleur aan onze samenleving.

5. Recreatie en Cittaslow

5.1. Intro

GROENLINKS WESTERWOLDE WIL TOERISTEN NAAR WESTERWOLDE TREKKEN DIE natuur, landschap, rust en ruimte waarderen en koesteren. Voor deze toeristen, maar ook voor onze eigen inwoners willen we goed onderhouden wandelpaden, fietspaden en voldoende zitplaatsen om uit te rusten. We stimuleren de wandelaars en fietsers om, als er geen afvalbak is, het afval mee te nemen. De gemeente is alert op zwerfafval en zorgt dat het regelmatig wordt opgeruimd.

5.2. Recreatie

DE AFGELOPEN JAREN IS ER VEEL GEÏNVESTEERD IN TOERISTISCHE VOORZIENINGEN, waaronder de vaarrecreatie. Omdat het aantal overnachtingen en bezoekers stabiliseert, is actief promotiebeleid nodig. Ook moet er positief gekeken worden naar aanvragen voor nieuwe evenementen, zolang ze inpasbaar zijn qua beleid. Daarnaast is de gemeente Westerwolde een Cittaslow gemeente. Dit betekent dat we hier wonen, werken en leven op basis van respect voor mens en natuur, kleinschaligheid, lokaal, duurzaam. Wat GroenLinks Westerwolde betreft mag de gemeente zich meer inzetten om aan de kernwaarden van Cittaslow te voldoen. We zijn trots op ons gebied, onze inwoners en onze natuur en respecteren die. Cittaslow is geen doel op zich, maar een middel om het unieke karakter van Westerwolde te behouden en er aandacht voor te vragen. Hierdoor kan het onderdeel zijn van de toeristische promotie.

Toerisme is een belangrijke economische pijler in Westerwolde. GroenLinks is van mening dat er volop moet worden geïnvesteerd in promotie maar ook in het moderniseren en verduurzamen van voorzieningen. Het belangrijkste is nu dat de toerist Westerwolde weet te vinden en hier langere tijd doorbrengt. GroenLinks is voorstander van samenwerking tussen gemeenten en met de (op te richten) Regionale Marketing Organisatie Zuidoost Groningen.

Investeringen in het toerisme moeten zich meer richten op de promotie van het gebied Westerwolde en de organisatie van beeldbepalende grotere evenementen met een meer dan regionale uitstraling.

Wij willen dat de gemeente samen met ondernemers en toeristische organisaties investeert in de promotie van Westerwolde als vakantiegebied voor wandelaars, fietsers en natuurliefhebbers. Dit vraagt om kwalitatief goed onderhoud van wandel- en fietspaden met voldoende rustplaatsen. Daar waar noodzakelijk worden routes met elkaar verbonden. Voor wandelaars en fietsers is het prettig als ook de B-wegen fiets- en wandelvriendelijk gemaakt worden. Hierbij wordt te allen tijde natuur- en milieuvriendelijk gewerkt.

GroenLinks Westerwolde is voorstander van een netwerk van openbare watertap-punten op veelbezochte locaties.

5.3. Cittaslow

IN HET CITTASLOW-MANIFEST IS TE LEZEN DAT EEN AANGESLOTEN GEMEENTE kwaliteit van leven voor haar inwoners beschermt. Dat betekent de grootst mogelijke zorg voor ons milieu en bevorderen dat iedereen zich bewust is van zijn of haar omgeving. Het zijn waarden waar GroenLinks Westerwolde zich graag bij aansluit en zich tegelijkertijd realiseert dat op dat gebied nog veel te doen is. Het is van belang dat de gemeente actief campagne voert om de uitgangspunten van Cittaslow breder onder de aandacht van haar inwoners te brengen, zodat er een breder draagvlak ontstaat voor Cittaslow.

De gemeente voert actief beleid met betrekking tot gemeentelijke monumenten. Er wordt een gemeentelijke monumentenlijst opgesteld.

Eigenaren van monumentale panden worden actief begeleid bij onderhoud en renovatie.

